REPUBLICA MOLDOVA
Mun. UNGHENI
Judecătoria UNGHENI

HOTĂRÂRE JUDECĂTOREASCĂ

19 martie 2025

În cauza civilă nr. 2 – 2642/2024 *(nr. electronic – 2 – 23059565 – 51 – 2 - 26112024),*
având ca obiect cererea de chemare în judecată, care privește pe

Nicolae DANILIUC (reclamant)

împotriva

Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel CENTRU și Judecătoria CHIȘINĂU (pârât)

- *privind repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,*

JUDECĂTORIA UNGHENI,
în numele căreia examinează judecătorul specializat în materie civilă:
Președintele ședinței: Constantin CHILIAN, *judecător*
și Tatiana CHIORESCU, *grefier de ședință*,

- *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică, desfășurată oral în limba română la 11 martie 2025, *și a continuat* examinarea în lipsa părților înștiințați legal;

- *a amânat* deliberarea și adoptarea dispozitivului hotărârii pentru 19 martie 2025, fiind pronunțat la aceeași dată;

- *a înregistrat* cererea de apel depusă de *reclamantul* Nicolae DANILIUC la 1 aprilie 2025, *în urma căreia*

întocmește hotărârea integrală

cu următorul cuprins:

PARTEA DESCRIPTIVĂ

Pretențiile reclamantului.

1. La 25 aprilie 2023, *reclamantul* Nicolae DANILIUC a depus cerere de chemare în judecată împotriva *pârâtului* Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel CENTRU și Judecătoria CHIȘINĂU.

2. Cererea de mai sus a fost repartizată, în mod aleatoriu, judecătorului Judecătoriei CHIȘINĂU Gheorghe STRATULAT, fiind acceptată în procedură contencioasă. Cauza a fost soluționată în fond prin hotărârea din 30 octombrie 2023 (f. d. 66-72). Prin decizia nr. 2a-271/2024 din 15 octombrie 2024, Curtea de Apel BĂLȚI a admis apelul declarat de dl Nicolae DANILIUC și a casat integral hotărârea din 30 octombrie 2023, *cu trimiterea cauzei* la rejudecare la Judecătoria UNGHENI (f. d. 113-119). La 26 noiembrie 2024, cauza a fost repartizată judecătorului Judecătoriei UNGHENI Constantin CHILIAN (f. d. 122).

3. Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul a solicitat:

(1) obligarea pârâților de a plăti prejudiciul patrimonial în mărime de 50.000 de EUR, prin infracțiune;

(2) încasarea de la pârâți a cheltuielilor de judecată compuse din: (a) cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20.000 de lei.

4. Pentru a-și demonstra pretențiile de mai sus, reclamantul a depus la dosar, în copie, mai multe înscrisuri.

Pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare. Observațiile pârâtului.

5. La 27 iulie 2023 și 24 decembrie 2024, pârâtul Judecătoria CHIȘINĂU a depus referință, prin care a indicat că obiectul acțiunii se încadrează în limitele Legii nr. 1545/1998. În astfel de acțiuni, pârâtul urmează a fi Ministerul Justiției. Așadar, pârâtul a cerut respingerea pretențiilor formulată de reclamant (f. d. 51 – 52; 131).

6. La 17 ianuarie 2025, pârâtul Președintele Republicii Moldova a introdus referință, menționând că împrejurările din cererea de chemare în judecată nu se încadrează în condițiile apariției dreptului la repararea prejudiciului moral. Or actul judecătoresc nu poate face obiectul unor acțiuni de răspundere materială și morală, cu excepțiile prevăzute de lege (f. d. 133 - 135).

7. În termenul stabilit de judecător, *pârâții* Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel CENTRU nu au depus referință sau probe, prin care să formuleze obiecții împotriva pretențiilor, circumstanțelor de fapt și de drept prezentate de reclamant.

8. Termenul de judecare a cauzei a fost stabilit pentru 11 martie 2025.

Dezbaterile judiciare.

9. În clădirea Judecătoriei UNGHENI, mun. UNGHENI, instanța de judecată *a stabilit* dezbaterile judiciare în ședință de judecată publică, desfășurată oral în limba română la 11 martie 2025, *și a continuat* examinarea în lipsa următorilor participanți înștiințați legal:

- pârâții Președintele Republicii Moldova și Judecătoria CHIȘINĂU au cerut examinarea cauzei în lipsă în baza *art. 206 alin. (1) din Codul de procedură civilă*;
- Reclamantul Nicolae DANILIUC și pârâții Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel CENTRU au fost informați contra semnătură, cu scrisoarea recomandată și cu aviz de primire, despre locul, data și ora ședinței de judecată, *însă* nu au comunicat motivul neprezentării și nu au solicitat amânarea ședinței de judecată (f. d. 126 – 129).

10. Instanța de judecată și-a întemeiat hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit și pe probele cercetate în ședință de judecată.

MOTIVAREA INSTANȚEI DE JUDECATĂ

CIRCUMSTANȚELE CAUZEI.

11. Pentru a stabili circumstanțele de fapt ale cauzei, judecătorul *a analizat* explicațiile scrise de reclamant și pârâți; *a luat cunoștință* de înscrisuri.

12. Împrejurările de fapt se referă la perioada anilor 2019 – 2020.

13. *Reclamantul* Nicolae DANILIUC era avocat în intervalul de timp de mai sus (§ 12).

14. La 17 octombrie 2019, *reclamantul* Nicolae DANILIUC s-a adresat Procurorului General al RM cu o plângere penală, în care a solicitat dispunerea prin ordonanță, începerea urmăririi penale în privința procurorului Dumitru CALENDARI, conform art. 339 alin. (2) Cod penal [Uzurparea puterii judecătorești de stat] (f. d. 15 – 17). În special, reclamantul a subliniat că este avocatul unei persoane condamnate prin sentința Judecătoriei CAHUL. A susținut că procurorul menționat este un procuror numit în funcție pe timpul perioadei [lui Vladimir PLAHOTNIUC] și nu este imparțial și independent. Așadar, prin Hotărârea nr. 39 din 8 iunie 2019, Parlamentul Republicii Moldova au acordat vot de neîncredere întregului sistem judecătoresc din Republica Moldova. În asemenea condiții, a cerut procurorilor să răspundă la următoarele întrebări:

- Din care considerente (...) Dumitru CALENDARI nu s-a conformat Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 8 iunie 2019, a menținut forțat puterea judecătorească în mâinile lui, nu și-a dat demisia și a continuat mai departe să dețină funcția de procuror în Republica Moldova, să slujească și mai departe intereselor unor clanuri mafiotice, să primească salarii de pe spinarea poporului Republicii Moldova, contrar art. 2, 116 din Constituție?
- Care au fost interesele (...) Dumitru CALENDARI de a încălca flagrant prevederile Hotărârii Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 8 iunie 2019, a menținut forțat puterea judecătorească în mâinile lui, nu și-a dat demisia și a continuat mai departe să dețină funcția de procuror în Republica Moldova, să slujească și mai departe intereselor unor clanuri mafiotice, contrar art. 2, 116 din Constituție?

15. Prin scrisoarea din 13 noiembrie 2019, Procuratura Generală a Republicii Moldova a informat că cererea de mai sus a fost examinată, însă nu au fost constatate temeiuri pentru înregistrarea cererii în Registrul de evidență a sesizărilor despre infracțiuni și declanșarea unui proces penal. Cererea nu corespunde cerinței de conținut indicată în art. 263 din CPP (f. d. 18).

16. La 25 noiembrie 2019, *reclamantul* a contestat răspunsul de mai sus la Procurorul General (f. d. 19). A solicitat să fie primită plângerea din 17 octombrie 2019, a cerceta cazul dat complet, obiectiv și sub toate aspectele pentru aflarea adevărului (f. d. 19).

17. La 28 noiembrie 2019, procurorul în cadrul Procuraturii Generale T. PREPELIȚĂ a explicat reclamantului că plângerile sale sunt întocmite într-un limbaj ofensator, iar art. 76 alin. (3) din Codul administrativ permit lipsa examinării lor în fond (f. d. 20).

18. La 09 decembrie 2019, *reclamantul* a contestat acțiunile ilegale și abuzive ale Procurorului General al RM la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, în ordinea art. 313 Cod de procedură penală (f. d. 21 – 23). În opinia acestuia, scrisorile de mai sus (§ 15; 17) sunt în contradicție cu art. 19, 254, 265 din Codul de procedură penală. În plus, situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în para. 90 și 91 din hotărârea din 2 noiembrie 2010 în ceea ce-i privește pe reclamanții Mătăsaru și Savițchi. Astfel, procurorii nu au oferit un răspuns la toate întrebările formulate (f. d. 21 – 23).

19. Prin încheierea nr. 10 – 2250/2019 din 31 ianuarie 2020, Judecătoria CHIȘINĂU (sediul Ciocana), a respins plângerea petiționarului Nicolae DANILIUC. *În special,* judecătorul a stabilit că procurorul T. PREPELIȚĂ a constatat corect și just că în cazul de față lipsesc temeiuri de fapt și de drept pentru a emite acte de reacționare și de întreprinde măsuri pe marginea plângerii de mai sus. Circumstanțele invocate de reclamant nu cad sub incidența necesității de a dispune emiterea unor acte vizând pretinsele acțiuni ilegale ale procurorului Dumitru CALENDARI. Mai mult, judecătorul a constatat că lipsesc temeiuri pentru nulitatea actelor procesuale emise de procuror în acest caz, astfel fiind inadmisibilă pornirea și desfășurarea procesului penal doar în baza considerațiilor petiționarului și a dezacordului acestuia cu analiza probelor administrate de organul de urmărire penală (f. d. 24 – 25).

20. Reclamantul a contestat cu recurs încheierea de mai sus (f. d. 26 – 31).

21. Prin decizia nr. 10r-188/2020 din 28 mai 2020, Curtea de Apel CHIȘINĂU *a respins* ca inadmisibilă recursul menționat. În motivarea soluției, judecătorii au indicat că art. 313 alin. (6) din Codul de procedură penală nu prevede calea de atac recursul pentru încheierile care au avut ca obiect dezacordul petiționarului cu răspunsurile procurorului. Prin urmare, pentru hotărârea recurată legea nu prevede o asemenea cale de atac (f. d. 31).

22. Pe baza celor arătate, reclamantul a solicitat să fie admise pretențiile lui (§ 3).

PRETENȚIILE RECLAMANTULUI.

Argumentele participanților la proces.

23. *În motivarea pretențiilor de mai sus,* reclamantul Nicolae DANILIUC a susținut că Procurorul General era obligat să cerceteze circumstanțele cazului descris în plângerea sa pentru a stabili adevărul, iar în urma acumulării probelor să dispună începerea urmăririi penale sau refuzul de a dispune începerea acesteia. În special, reclamantul a susținut că Judecătoria CHIȘINĂU (sediul Ciocana) a încălcat în mod flagrant termenul legal de 10 zile de examinare a plângerii din 7 septembrie 2020, stabilit în art. 313 din Codul de procedură penală. Argumentele invocate de judecătorul de instrucție nu corespunde cu dispozițiile Codului de procedură penală. De altfel, trimiterile instanței la Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție vin în contradicție cu art. 66 lit. c) din Constituție și nu poate servi ca circumstanță de drept la adoptarea unei hotărâri. Totodată, caracterul irevocabil al încheierii din 31 ianuarie 2020 a încălcat dreptul la

recurs efectiv garantat de art. 13 și art. 2 din protocolul 7 din CEDO. În ceea ce privește decizia Curții de Apel CHIȘINĂU din 28 mai 2020, reclamantul a susținut că a fost încălcat flagrant și a ignorat intenționat art. 19, 254, 274, 313, 437 – 451 din Codul de procedură penală. Așadar, nici până-n prezent organul de urmărire penală și procurorii nu au oferit răspuns la întrebările indicate în § 14, nu a fost auzit, a fost ignorat și umilit de către procurori. În asemenea condiții, a fost încălcat dreptul său de a fi ascultat, garantat de art. 6 din CEDO.

În continuare, reclamantul a subliniat că scrisorile procurorului T. PREPELIȚĂ au un caracter superficial, iar situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în para. 90 și 91 din hotărârea din 2 noiembrie 2010 în ceea ce-i privește pe reclamanții Mătăsaru și Savițchi.

În timpul dezbaterilor judiciare, reclamantul nu s-a prezentat.

24. *Pârâtul* Președintele Republicii Moldova a solicitat respingerea acțiunii. În motivarea opiniei, pârâtul a menționează că nu există nici o corelare logică între circumstanțele de fapt și de drept și pretențiile reclamantului. A remarcat că, prin cererea de chemare în judecată, reclamantul solicită repararea prejudiciului moral, invocând că organele de drept i-au încălcat dreptul la examinarea plângerii penale conform articolelor 19, 254 și 274 Cod de procedură penală. Acesta și-a exprimat dezacordul atât cu răspunsurile Procuraturii RM, prin care s-a refuzat pornirea urmăririi penale împotriva procurorului Dumitru Calendari în temeiul art. 339 alin. (2) Cod penal, cât și cu soluția judecătorului de instrucție, care i-a respins plângerile privind acțiunile sau inacțiunile procurorului. Prin urmare, *temeiul juridic al cererii de chemare în judecată* îl constituie doar actele procesuale emise de procuratură și instanțe.

În asemenea condiții, mecanismul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești este reglementat de Legea nr. 1545/1998. Conform acestei legi, pretențiile privind repararea prejudiciului moral pot fi admise doar dacă se încadrează în condițiile prevăzute de art. 3 și art. 6. Prin urmare, acestea trebuie să fie pasibile reparării prin prisma art. 3 și art. 6 din legea precizată. A concluzionat că circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată nu generează dreptul la repararea prejudiciului moral. Acestea nu atrag răspunderea autorităților statului, întrucât un act judecătoresc nu poate constitui, prin el însuși, temei pentru o acțiune în răspundere materială sau morală. Excepția apare doar atunci când vinovăția este stabilită printr-o *sentință judecătorească definitivă*. Simplul dezacord al reclamantului cu actul emis de instanță nu este suficient pentru a-l califica drept *ilegal* și nici pentru a angaja răspunderea materială a statului.

Cu referire la pretenția privind compensarea cheltuielilor pentru asistență juridică în mărime de 20 000 lei, menționează că la caz lipsesc probe care atestă suportarea de către reclamant a sumei pretinse cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.

În timpul dezbaterilor judiciare, pârâtul nu s-a prezentat, dar a solicitat examinarea în lipsă.

25. Pârâtul Judecătoria CHIȘINĂU a solicitat respingerea acțiunii. În acest context, pârâtul menționează că Legea nr. 1545/1998 reglementează expres, cazurile, modul şi condițiile de răspundere patrimonială a statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite comise în procesele penale şi contravenționale de organele de urmărire penală, de procuratură şi de instanțele judecătorești. Totodată, accentuează că cauzele cu privire la repararea prejudiciului material şi moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este

Ministerul Justiţiei, fapt expres prevăzut la art. 5 alin. (1) al Legii nr. 1545/1998. Prin urmare, consideră că acțiunea de mai sus a fost înaintată împotriva pârâtului necorespunzător.

26. Pârâții Procuratura Republicii Moldova și Curtea de Apel CENTRU nu au prezentat observații privind fondul cauzei.

Caracterul raporturilor juridice și legislația aplicabilă.

27. Reclamantul a susținut că raporturile juridice dintre părți sunt reglementate de Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO), Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice *ori* Convenția Europeană a Drepturilor Omului. La rândul său, pârâții au contestat această opinie, făcând trimitere la art. 15 și 2007 din Codul civil, inclusiv art. 1, 3 și 5 alin. (1) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998.

28. Procedură civilă este condusă de principiul *jura novit curia.* În special, *art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă* prevede că instanța de judecată are sarcina să determine legea aplicabilă soluționării cauzei. Cu alte cuvinte, judecătorul nu este ținut de textul de lege indicat de parte, ci este obligat să aplice acel text de lege care corespunde situației de fapt demonstrată prin dovezi (*vezi* jurisprudența CtEDO - Radomilja și alții v. Croația (Marea Cameră), 20 martie 2018, para. 123 – 127; Molla Sali v. Grecia (Marea Cameră), 19 decembrie 2018, para. 84).

29. Pornind de la argumentele reclamantului, judecătorul a considerat relevant Codul civil; Legea nr. 1545/1998, Legea nr. 87/2011 și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

30. *Codul civil* cuprinde următoarele dispoziții legale.

Articolul 16.

Metodele de apărare a drepturilor civile

(1) Apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

(g) repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

Articolul 19.

Repararea prejudiciului

(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel.

(2) *Se consideră prejudiciu patrimonial* cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat).

(3) *Se consideră prejudiciu nepatrimonial* (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

Articolul 2006.

Răspunderea pentru prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o persoană cu funcție de răspundere

(1) Prejudiciul cauzat printr-un act administrativ ilegal sau nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul ei se repară integral de autoritatea publică. Persoana cu funcție de răspundere va răspunde solidar în cazul intenției sau culpei grave.

(2) Persoanele fizice au dreptul să ceară repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile indicate la alin.(1).

Articolul 2007.

Răspunderea statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată

(1) Prejudiciul cauzat persoanei prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată se repară de către stat integral, indiferent de vinovăția persoanei responsabile, în următoarele cazuri:

a. condamnare ilegală, tragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a măsurii preventive sub forma arestului preventiv sau sub forma declarației scrise de a nu părăsi localitatea;

b. aplicare ilegală, în calitate de sancțiune contravențională, a arestului, a muncii neremunerate în folosul comunității;

c. acțiuni sau inacțiuni care au dus, după caz, la:

- constatarea de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin hotărâre, a încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale ale unei persoane și dispunerea achitării unor sume în beneficiul acesteia;
- pronunțarea unei hotărâri de către o instanță judecătorească națională, ca urmare a condamnării statului de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului, prin care s-a dispus achitarea unor sume din contul statului.

(2) Statul se exonerează de răspundere în cazul când persoana vătămată a contribuit intenționat și benevol la producerea prejudiciului prin autodenunț.

31. *Legea privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi ale instanțelor judecătoreşti nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998* prevede următoarele.

Art.5. –

(1) Cauzele cu privire la repararea prejudiciului material și moral se examinează în conformitate cu normele de procedură civilă în vigoare. Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

32. *Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21 aprilie 2011* prevăd următoarele.

Articolul 2.

Dreptul la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești

(7) Organul care reprezintă statul în instanță de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.

33. Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO), încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, a fost aprobată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 1298-XIII din 24 iulie 1997. Cuprinde următoarele dispoziții relevante.

Articolul 13.

Dreptul la un recurs efectiv

Orice persoană, ale cărei drepturi și libertăți recunoscute de prezenta convenție au fost încălcate, are dreptul să se adreseze efectiv unei instanțe naționale, chiar și atunci când încălcarea s-ar datora unor persoane care au acționat în exercitarea atribuțiilor lor oficiale.

Articolul 41.

Reparație echitabilă

Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a Protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.

34. Hotărârile și deciziile Curții Europene a Drepturilor Omului, precum și ale Curții Constituționale, se aplică direct la soluționarea cazului, în temeiul *art. 2 alin. (1) și art. 12 alin. (1) din Codul de procedură civilă.*

Analiza juridică a judecătorului asupra argumentelor și probelor prezentate de părți.

35. Înainte de a ajunge la concluziile de mai jos, judecătorul a cercetat atent și nemijlocit probele prezentate de participanți. Fiecare probă a fost apreciată în funcție de *importanța* sa, de capacitatea de a răspunde direct la problemele dezbătute și de legătura sa cu celelalte dovezi (*vezi* art. 130 alin. (3), (4) din Codul de procedură civilă). Astfel, instanța de judecată s-a concentrat pe dovezile, argumentele juridice și afirmațiile părților care au fost *decisive* pentru soluționarea corectă și justă a cauzei (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă).

N.B. *Trimiterile la dovezi sau argumente se vor face între paranteze rotunde, indicând paragraful corespunzător din hotărârea respectivă. De exemplu, paragraful 50 din hotărâre (§ 50) sau fila din dosarului cu nr. 50 (f. d. 50).*

*Parantezele pătrate **[ ]** sunt folosite pentru a clarifica, completa sau înlocui un termen din text, astfel încât sensul să fie precis.*

36. Instanța de judecată urmează să soluționeze următoarea problemă. Reclamantul susține că organul de urmărire penală era obligat să dispună începerea urmăririi penale împotriva unui procuror. Acesta se declară nemulțumit de răspunsul primit la plângerea penală depusă, atât din partea organelor de urmărire penală, cât și, după caz, din partea instanțelor de judecată. În opinia sa, aceste acțiuni ale autorităților statului i-au cauzat un prejudiciu moral.

37. *În cazul de față,* instanța subliniază că apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin repararea prejudiciului patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial (*vezi* art. 16 alin. (1) lit. g) din Codul civil; § 30).

38. Reclamantul a menționat mai multe articole din DUDO, Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice *ori* CEDO (§ 23 și 27). Totuși, acesta nu a demonstrat în ce mod faptele prezentate în plângerea penală contravin *anume* acestor dispoziții legale.

39. În acest context, legislația națională oferă răspunsuri la întrebările ridicate de reclamant (§ 36). Codul civil prevede răspunderea autorităților publice și a persoanelor cu funcție de răspundere pentru prejudicii (art. 2006) și răspunderea statului pentru prejudicii cauzate de organele de urmărire penală, procuratură sau instanțe (art. 2007). Legea nr. 1545-XIII/1998 și Legea nr. 87/2011 reglementează repararea prejudiciului cauzat prin acțiuni ilicite ale autorităților și prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil (§ 30 – 33).

40. Pornind de la pretențiile și obiecțiile părților, instanța de judecată determină definitiv circumstanțele *importante* pentru soluționarea justă a cauzei, aplicând normele de drept material și procedural (*vezi* art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă). Cu alte cuvinte, judecătorul decide care dintre temeiurile reclamantului urmează a fi examinate și apreciate. Drept urmare, analiza se va concentra *pe trei aspecte* invocate de reclamant.

41. Pentru început, instanța de judecată notează că reclamantul a depus o plângere penală împotriva procurorului Dumitru CALENDARI pentru uzurparea puterii judecătorești [art. 329 alin. (2) din Codul penal]. Reclamantul a susținut că procurorul nu s-a conformat Hotărârii Parlamentului nr. 39 din 8 iunie 2019, prin care s-a acordat vot de neîncredere instituțiilor de drept. El a cerut clarificări privind motivele pentru care procurorul a continuat să dețină funcția și să servească interesele unor grupuri mafiote, contrar art. 2 și art. 116 din Constituție (§ 14).

42. Drept răspuns, Procuratura Generală a constatat că *nu* există temeiuri pentru înregistrarea cererii în Registrul de evidență a sesizărilor despre infracțiuni și declanșarea unui proces penal. Cererea nu corespunde cerinței de conținut indicată în art. 263 din CPP (§ 15). Ulterior, plângerea reclamantului nu a fost examinată din cauza limbajului ofensator (§16). Răspunsurile Procuraturii au fost contestate în ordinea *art. 313 din Codul de procedură penală*.

43. *În ceea ce privește primul aspect,* reclamantul susține că judecătorul de instrucție (§ 19) a încălcat în mod flagrant termenul legal de 10 zile de examinare a plângerii din 7 septembrie 2020 stabilit în *art. 313 din Codul de procedură penală.*

44. La acest capitol, instanța amintește că reclamantul a formulat acțiunea civilă împotriva următorilor pârâți: Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel CENTRU și Judecătoria CHIȘINĂU. Este evident că observația de mai sus (§ 43) se referă la Judecătoria CHIȘINĂU care a examinat plângerea reclamantului.

45. În acest context, se observă că judecătorul de instrucție (§ 19) a analizat în fond plângerea reclamantului. Altfel spus, judecătorul a analizat răspunsurile Procuraturii *în calitate de* plângeri împotriva acțiunilor organului de urmărire penală, în ordinea *art. 313 din Codul de procedură penală.* Această analiză confirmă că *răspunderea statului* nu poate fi angajată în temeiul *art. 2006 din Codul civil* (§ 39). Conform articolului menționat, *persoana prejudiciată* are dreptul la despăgubiri doar pentru nesoluționarea în termen legal a unei cereri de către o autoritate publică sau de către o persoană cu funcție de răspundere din cadrul acesteia.

46. În continuare, răspunderea statului în cazul de mai sus (§ 43) poate fi angajată potrivit Legii nr. 87/2011 (§ 32). Scopul prezentei legi este crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei (art. 1).

47. Instanța de judecată constată că reclamantul nu a demonstrat temeiul legal pentru angajarea răspunderii delictuale a pârâților (§ 44) în cazul depășirii termenului legal de 10 zile de examinare a plângerii. Or, *art. 2 alin. (7) din Legea nr. 87/2011* stabilește clar *un alt* subiect al unui asemenea raport juridic, și anume Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

48. Pe de altă parte, art. 2007 din Codul civil prevede *în mod expres* cazurile care determină răspunderea statului. În acest sens, motivul indicat de reclamant (§ 43) nu se încadrează în temeiurile de angajare a răspunderii statului prejudiciul cauzat prin acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanțelor de judecată.

49. Prin urmare, prima observație al reclamantului *se respinge.*

50. *Referitor la al doilea aspect*, reclamantul consideră că *(a)* argumentele judecătorului de instrucție nu corespund cu dispozițiile CPP; *(b)* aplicarea Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție intră în contradicție cu art. 66 lit. c) din Constituție; *(c)* caracterul irevocabil al încheierii judecătorului de instrucție încalcă mai multe drepturi garantate de CEDO; *(d)* Curtea de Apel CHIȘINĂU a încălcat intenționat art. 19, 254, 274, 313, 437 – 451 din Codul de procedură penală; *și (e)* procurorii nu i-au oferit un răspuns la întrebările sale (§ 14).

51. La această etapă, instanța de judecată constată că plângerile reclamantului față de acțiunile organului de urmărire penală/procuror au fost examinate atât de judecătorul de instrucție, cât și de Curtea de Apel CHIȘINĂU în recurs (§ 19 și 21).

52. Cu alte cuvinte, instanțele de judecată s-au pronunțat definitiv și irevocabil asupra plângerilor formulate de reclamant.

53. Din această perspectivă, Curtea Constituțională a stabilit că unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este *principiul securității raporturilor juridice*, care cere, inter alia, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție. Principiul enunțat exclude posibilitatea ca părțile să transforme reexaminarea cauzei într-un control judiciar deghizat. O derogare de la acest principiu *este justificată* doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (*vezi* hotărârea nr. 4 din 1 martie 2016, para. 62 - 63).

54. În acest context, simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un motiv de reexaminare a unei cauze definitive (*vezi* Roşca v. Moldova, 22 martie 2005, para. 24, sau „Oferta Plus" S.R.L. v. Moldova, 19 decembrie 2006, para. 98).

55. Cu titlu de remarcă, judecătorul notează că observațiile reclamantului (§ 50) se referă la chestiuni legate de fondul problemelor ridicate în plângerile sale. *De exemplu*, judecătorul de instrucție a respins plângerea, considerând că dezacordul reclamantului cu analiza probelor efectuată de procuror nu constituie un temei legal suficient pentru a anula actele procesuale emise sau pentru a investiga pretinsele acțiuni ilegale ale acestuia (§ 19).

56. Un alt exemplu se referă la instanța de recurs. Prin decizia nr. 10r-188/2020 din 28 mai 2020, instanța a reținut că art. 313 alin. (6) din Codul de procedură penală nu prevede *calea de atac* pentru recurs împotriva încheierilor ce vizează dezacordul petiționarului cu răspunsurile procurorului. Prin urmare, legea nu oferă o asemenea cale de atac (§ 21).

57. Pe cale de consecință, afirmațiile reclamantului cuprinse în § 50 conțin caracteristicile „unui apel/recurs camuflat" al cărui obiectiv nu este să corecteze o eroare de fapt sau judiciară care ar fi devenit vizibilă după încheierea procedurilor judiciare de mai sus. Dimpotrivă, reclamantul a dorit să obțină mai mult o nouă examinare a pretențiilor anterioare cu privire la anularea actelor emise de instanțele de judecată (§ 51).

58. Astfel, judecătorul consideră că atitudinea personală a reclamantului față de încheierea judecătorului de instrucție și decizia Colegiului Penal al Curții de Apel CHIȘINĂU din 28 mai 2020 *nu are forța* de a înlocui caracterul obligatoriu al acesteia. Altfel spus, încheierea și decizia instanței de judecată trebuie executate în limitele raționamentelor juridice pe care se bazează și potrivit părții dispozitive a lor.

59. Prin urmare, a doua observație al reclamantului *se respinge.*

60. *În ceea ce privește al treilea aspect,* reclamantul menționează că scrisorile procurorului T. PREPELIȚĂ au un caracter superficial, iar situația de fapt și de drept este analogică cu cea stabilită de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în para. 90 și 91 din hotărârea din 2 noiembrie 2010 în ceea ce-i privește pe reclamanții Mătăsaru și Savițchi.

61. Sub acest aspect, judecătorul reține că reclamantul nu a arătat o legătură concretă între cauza Mătăsaru și Savițchi v. Moldova și plângerea penală depusă de către acesta. Or, în cauza respectivă, Curtea Europeană a examinat problema unei investigații ineficiente și îndelungate privind maltratarea [primului reclamant]. În schimb, plângerea reclamantului se referă la întrebările personale legate de respectarea și interpretarea Hotărârii Parlamentului nr. 39/2019. Astfel, motivul invocat nu poate fi reținut pentru admiterea acțiunii.

62. Este important de subliniat că reclamantul *nu a dovedit existența unei acțiuni ilegale* comise de organul de urmărire penală, procurori sau instanțele de judecată care s-ar încadra în art. 2 – 3 din Legea nr. 1545-XIII/1998 ori art. 2007 din Codul civil.

63. În plus, pretenția acestuia adresată în instanță se referă la cauzarea unui prejudiciu cauzat prin infracțiune. Totuși, principiul legalității prevăzut în art. 3 din Codul penal stabilește *expres că* nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decât în baza unei hotărâri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală. Așadar, simpla afirmație a reclamantului nu poate substitui constatarea vinovăției într-o procedură penală. *Opinia sa este contrazisă de litera și spiritul legii*, care impun existența unei hotărâri definitive a instanței de judecată pentru a reține caracterul penal al faptei.

64. Prin urmare, a treia observație a reclamantului se respinge.

65. Pe baza celor prezentate, instanța de judecată ajunge la concluzia că reclamantul nu a convins despre existența unei încălcări a CEDO sau cauzarea unui prejudiciu *concret* în urma faptelor de mai sus.

CONCLUZIA.

66. Având în vedere cele menționate, instanța de judecată a structurat criticile reclamantului sub trei aspecte importante. Cu toate acestea, afirmațiile acestuia nu se încadrează în temeiurile prevăzute de lege pentru angajarea răspunderii delictuale prevăzute în art. 2006 și art. 2007 din Codul civil *ori* Legea nr. 1545-XIII/1998 și Legea nr. 87/2011 (§ 30 – 33). Reclamantul a urmărit scopul să pună repetat în discuție plângerea sa penală, care a fost examinată definitiv și irevocabil de instanțele de judecată. Soluția lor este protejată de principiul

securității raporturilor juridice (§ 53). Mai mult, acesta nu a convins că există o infracțiune sau o acțiune ilicită comisă de organul de urmărire penală, procurori sau instanțele de judecată.

67. În consecință, instanța de judecată ajunge la concluzia de a respinge a pretenția reclamantului privind obligarea pârâților de a plăti prejudiciul patrimonial în mărime de 50.000 de EUR, prin infracțiune.

REPARTIZAREA CHELTUIELILOR JUDICIARE.

68. Reclamantul a solicitat să-i fie restituite de la pârât *cheltuielile de judecată* compuse din: (a) cheltuielile de asistență juridică în mărime de 20.000 de lei.

69. Pârâtul Președintele Republicii Moldova a menționat că lipsesc probe care atestă suportarea de către reclamant a sumei pretinse cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică. Restul pârâților nu au comentat expres această pretenție.

70. În cazul cheltuielilor judiciare se aplică principiul de drept „*plătește învinsul*”. Astfel, instanța de judecată observă că reclamantul a pierdut procesul judiciar. Din acest motiv, acesta nu este îndreptățit să ceară compensarea acestor cheltuieli, așa cum prevede *art. 94 alin. (1) și 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă*.

71. În acest sens, judecătorul menționează că este lipsit de importanță dacă reclamantul a demonstrat că a avut avocat sau că serviciile de asistență au fost reale și rezonabile ca mărime.

DISPOZITIVUL

Pentru aceste motive, *în numele LEGII*,
instanța de judecată

1. *Respinge* acțiunea civilă intentată de către ***reclamantul*** **Nicolae DANILIUC** *****) împotriva ***pârâților*** **Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel CENTRU și Judecătoria CHIȘINĂU**, prin care a formulat următoarele pretenții *privind*:
   - repararea prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, pentru motivele prezentate sumar în urma deliberării;
   - *încasarea cheltuielilor de judecată*, deoarece reclamantul nu a avut câștig de cauză, așa cum cere art. 94 alin. (1) și 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă.
2. *Ia act* că pârâții nu au cerut restituirea cheltuielilor de judecată din contul reclamantului.
3. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel NORD în termen de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Ungheni.
4. Hotărârea va deveni definitivă în condițiile art. 254 din Codul de procedură civilă.

Hotărârea judecătorească integrală este pusă la dispoziția participanților la proces, prin remiterea acesteia la domiciliul/sediul lor cunoscut de către instanța judecătorească și prin plasarea pe pagina web – „https://jun.instante.justice.md/”, în ordinea prevăzută de legea procedural civilă.

Constantin CHILIAN
judecător _____